

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ДОКУМЕНТООБІГУ ЗАДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

©2025 АРЕФ'ЄВА О. В., ПЕТРОВСЬКА С. В., СИДОРЕНКО Т. М.

УДК 658.5:004.738.5
JEL Classification: D83; M11; M15; O33

Ареф'єва О. В., Петровська С. В., Сидоренко Т. М.

Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на організацію документообігу зادля підвищення стійкості та конкурентоспроможності підприємства

У статті досліджено вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на організацію документообігу підприємств як ключового елементу цифрової трансформації в умовах глобальної конкуренції та економічної нестабільності. Показано, що перехід від традиційних паперових систем до електронних форм документообігу є не лише технічним удосконаленням адміністративних процедур, а й стратегічним чинником розвитку підприємства. Особливу увагу приділено аналізу статистичних даних Міністерства цифрової трансформації України та Державної служби статистики, які підтверджують зростання частки підприємств, що використовують електронний документообіг, із 28,4 % у 2020 р. до понад 65 % у 2023 р. та прогнозованих 72 % у 2024 р. Зроблено висновок, що цифровізація дозволила знизити витрати на паперове адміністрування більш ніж на третину, що є безпосереднім чинником підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості бізнесу. Представлено порівняльний аналіз традиційних і цифрових моделей документообігу, який демонструє переваги електронних систем у швидкості обробки інформації, прозорості бізнес-процесів та забезпеченні інформаційної безпеки. Особливу увагу приділено впровадженню кваліфікованого електронного підпису, хмарних технологій та блокчейн-рішень, що забезпечують захищеність даних і підвищують рівень довіри контрагентів. У роботі проаналізовано практику застосування електронного документообігу у транспортній, банківській та промисловій сферах, де цифрові технології продемонстрували значне скорочення часу на обробку інформації, зменшення операційних витрат і зростання прозорості внутрішніх процесів. Розглянуто ключові проблеми інтеграції ІКТ у документообіг, серед яких обмежені фінансові та кадрові ресурси малих і середніх підприємств, невизначеність економічної доцільності хмарних сервісів, брак стандартизації та інтероперабельності, загрози інформаційної безпеки та опір персоналу до змін. Запропоновано шляхи їх подолання, які включають державну підтримку цифровізації МСП, використання гібридних моделей зберігання даних, застосування міжнародних стандартів ISO, сертифікацію систем безпеки та розвиток цифрових компетенцій працівників. Запропоновано схему, що ілюструє взаємозв'язок між проблемами цифровізації та можливими інструментами їх подолання. Доведено, що комплексне поєднання економічних, технологічних, правових і соціально-організаційних механізмів створює умови для формування довгострокових конкурентних переваг. Зроблено висновок, що цифровізація документообігу виступає каталізатором підвищення фінансової стійкості, інвестиційної привабливості та інтеграції підприємств у глобальні цифрові екосистеми, що відповідає стратегічним цілям сталого розвитку та підвищує їхню здатність протистояти викликам зовнішнього середовища.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, електронний документообіг, цифрова трансформація, хмарні сервіси, блокчейн, інформаційна безпека, конкурентоспроможність, стійкість підприємства.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-3-135-141>

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 17.

Ареф'єва Олена Володимирівна – доктор економічних наук, професор, виконуючий обов'язки завідувача кафедри економіки, Державний університет «Київський авіаційний інститут» (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: lena-2009-19@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5157-9970>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/U-4226-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36068889000>

Петровська Світлана Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту менеджменту та підприємництва, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій (вул. Солом'янська, 7, Київ, 03110, Україна)

E-mail: svpet2007@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5354-1343>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216675288>

Сидоренко Тетяна Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій (вул. Солом'янська, 7, Київ, 03110, Україна)

E-mail: t.syorenko@duikt.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3143-6769>

UDC 658.5:004.738.5

JEL Classification: D83; M11; M15; O33

Arefieva O. V., Petrovska S. V., Sydorenko T. M. The Influence of Information and Communication Technologies on the Organization of Document Management to Improve the Resilience and Competitiveness of an Enterprise

The article examines the impact of information and communication technologies (ICT) on document management in enterprises as a key element of digital transformation under the conditions of global competition and economic instability. It is shown that the transition from traditional paper-based systems to electronic forms of document management is not only a technical improvement of administrative procedures but also a strategic factor in enterprise development. Particular attention is paid to the analysis of statistical data from the Ministry of Digital Transformation of Ukraine and the State Statistics Service, which confirm the increase in the share of enterprises using electronic document management from 28.4% in 2020 to over 65% in 2023, with a forecasted 72% in 2024. It is concluded that digitalization has reduced paper administration costs by more than one third, which is a direct factor in enhancing business competitiveness and financial resilience. A comparative analysis of traditional and digital models of document management is presented, demonstrating the advantages of electronic systems in processing speed, transparency of business processes, and information security. Special attention is given to the implementation of electronic signatures, cloud technologies, and blockchain solutions, which ensure data protection and increase trust among counterparties. The article also analyzes the practice of applying electronic document management in the transport, banking, and industrial sectors, where digital technologies have shown a significant reduction in information processing time, lower operational costs, and greater transparency of internal processes. The key challenges of integrating ICT into document management are considered, including limited financial and human resources of small and medium-sized enterprises, uncertainty of the economic feasibility of cloud services, lack of standardization and interoperability, information security threats, and resistance of personnel to change. Proposed solutions include government support for SME digitalization, the use of hybrid data storage models, adoption of international ISO standards, system security certification, and the development of employees' digital competencies. A scheme is proposed to illustrate the relationship between the challenges of digitalization and possible tools for overcoming them. It is shown that the comprehensive combination of economic, technological, legal, and socio-organizational mechanisms creates conditions for forming long-term competitive advantages. It is concluded that the digitalization of document management acts as a catalyst for increasing financial stability, investment attractiveness, and integration of enterprises into global digital ecosystems, which corresponds to the strategic goals of sustainable development and strengthens their ability to withstand external challenges.

Keywords: information and communication technologies, electronic document management, digital transformation, cloud services, blockchain, information security, competitiveness, enterprise resilience.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 17.

Arefieva Olena V. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Acting Head of the Department of Economics, State University "Kyiv Aviation Institute" (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: lena-2009-19@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5157-9970>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/U-4226-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36068889000>

Petrovska Svitlana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Management and Entrepreneurship, State University of Information and Communication Technology (7 Solomianska Str., Kyiv, 03110, Ukraine)

E-mail: svpet2007@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5354-1343>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216675288>

Sydorenko Tetyana M. – Candidate of Science (Philology), Associate Professor, Head of the Department of Document Studies and Information Activities, State University of Information and Communication Technology (7 Solomianska Str., Kyiv, 03110, Ukraine)

E-mail: t.sydorenko@duikt.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3143-6769>

Вступ. Сучасні підприємства функціонують у середовищі високої мінливості, де успіх значною мірою залежить від швидкості адаптації до ринкових змін та ефективності використання інформаційних ресурсів. Глобалізаційні процеси, цифровізація економіки та зростання ролі інновацій призвели до трансформації підходів до організації бізнес-процесів, зокрема управління інформаційними потоками. В умовах конкуренції інформація стає одним із ключових стратегічних активів підприємства, а здатність своєчасно обробляти, аналізувати й використовувати її визначає конкурентні переваги та рівень економічної безпеки.

Одним із найважливіших чинників, що визначає здатність підприємства зберігати конкурентні позиції та забезпечувати стійкість, є організація документообігу. Традиційні паперові системи управління документацією характеризуються низкою суттєвих обмежень: значними витратами на створення та зберігання документів, низькою оперативністю в обробці даних, високим ризиком втрат або викривлення інформації. Це формує додаткові бар'єри для прийняття управлінських рішень та уповільнює адаптивні можливості підприємства в умовах динамічного ринку.

У сучасних умовах цифрової трансформації організація документообігу набуває нової ролі – від технічного

процесу зберігання та передачі інформації вона перетворюється на стратегічний елемент управління, що визначає ефективність координації бізнес-процесів та взаємодії з контрагентами. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у документообіг стає одним із провідних напрямів розвитку підприємств, адже дозволяє підвищувати гнучкість управління, знижувати транзакційні витрати, формувати прозорість бізнес-процесів та мінімізувати ризики інформаційної вразливості.

Особливого значення ці процеси набувають для українських підприємств, які в умовах економічної та політичної нестабільності змушені одночасно вирішувати завдання підвищення ефективності діяльності, забезпечення безперервності бізнес-процесів та інтеграції у глобальні ринки. Зокрема, досвід банківських, транспортних і промислових компаній свідчить, що впровадження систем електронного документообігу сприяє скороченню часу обробки управлінських рішень, зменшенню витрат на адміністрування, посиленню прозорості внутрішніх процесів і формуванню довіри з боку партнерів та інвесторів. Цифровізація документообігу є не лише інструментом оптимізації операційної діяльності, а й важливою передумовою забезпечення стійкості та довгострокової конкурентоспроможності підприємства. Саме тому дослідження впливу ІКТ на організацію документообігу в сучасних умовах є актуальним як для теоретичної науки, так і для практики стратегічного управління.

Аналіз останніх досліджень. Організацію документообігу скеровують на підвищення конкурентоспроможності підприємства в контексті розвитку інформаційно-комунікаційних технологій такі вчені, як: Ареф'єва О. В., Самошкіна І. Д., Бабаєв І. О., Баран Я. Р., через розвиток смарт-системи диджиталізації в банківських установах, включаючи безпековий аспект [1]; Вербівська, Л., Буринська, О. [3], Макацьора, А., Макацьора, Д., Кубанов, Р розглядають в цілому інформаційно-комунікаційні технології як інструмент підвищення конкурентоспроможності у поліграфії [6]; Миколюк О. А., Бобровник В. М. [10], Сімкова Т., Гнатчук О. [13] – в управління підприємством в умовах диджиталізації економіки та розвитку потенціалу підприємства; Arefiev S., Shevchenko I., Savkiv U., Novsieiev D., Tsizhma Y. розкривають через управління глобальною конкурентоспроможністю компаній у сфері електронної комерції [16], Хаустова В., Бондаренко Д., Омаров С. та ін. – на підставі аналізу тенденцій досліджень у сфері цифрових фінансів на основі бібліометричних даних [17].

Проблему впливу інформаційно-комунікаційних технологій на організацію документообігу розглядають такі вчені: Королюк Т., Кравчук Н. та Карп І. – на підставі вивчення тенденцій розвитку організації документообігу в інформаційній системі управління підприємством [5]; Маслак О. І., Яковенко Я. Ю., Пирогов Д. А., Гришко Н. Є., Маслак В. І. розглядають оптимізацію електронного документообігу в аспекті інформаційної забезпеченості диджитал-управління бізнес-процесами за допомогою прикладного програмного забезпечення [7]; Микитенко Н. В. – на підставі обґрунтування системи електронного документообігу [9]; Овсієнко А. С., Дубовчук М. В. [11], Рябікіна К., Рябікіна Н. [12] пропонують впровадження

електронного документообігу в системі управління підприємством; Almir, Djedovic., Emir, Zunic., Dino, Alic., Samir, Omanovic., Almir, Karabegovic розглядають оптимізацію бізнес-процесів за допомогою автоматичної інтеграції з системою управління документами [14].

У вітчизняному науковому просторі все частіше порушується тема електронного документообігу в контексті цифровізації державного управління. Наприклад, І. Березанська в своїй роботі «Електронний документообіг інформаційних підрозділів державних установ» зазначає: «... сучасні електронні системи дозволяють скоротити витрати на паперові носії, підвищити швидкість обміну даними та забезпечити прозорість процесів» [2]. Проте автор фокусується переважно на державних структурах і не заглиблюється у виклики модернізації в приватному секторі, не розкриває детально організаційно-культурні бар'єри змін.

Усі ці публікації підсилюють нашу аргументацію: електронний документообіг – це не просто ІТ-проект, а міждисциплінарна ініціатива, що потребує коректного поєднання технологій, організаційних змін і підтримки менеджменту. Але жоден із розглянутих авторів не повністю охоплює весь спектр нашої теми: у більшості випадків бракує глибокого аналізу впливу впровадження ЕДО на конкурентоспроможність підприємств, особливо в умовах економічної нестабільності. Також майже відсутні дослідження, які пов'язували б цілісну схему «ІКТ → документообіг → стійкість підприємства» із емпіричними даними з українських компаній різної величини. Ми доповнюємо цей розрив, зосереджуючись саме на комбінації: технології + організація + бізнес-результати.

Метою дослідження є обґрунтування ролі інформаційно-комунікаційних технологій у трансформації системи документообігу підприємств та виявлення їхнього впливу на підвищення стійкості й конкурентоспроможності в умовах цифрової економіки. Для досягнення цієї мети передбачено: аналіз сучасних тенденцій впровадження електронного документообігу в Україні та світі; порівняння традиційних і цифрових моделей документообігу; виявлення проблем і бар'єрів інтеграції ІКТ у діяльність підприємств; формування пропозицій щодо шляхів їх подолання; визначення стратегічних ефектів від цифровізації документообігу для фінансової стійкості та довгострокової конкурентоспроможності бізнесу.

Викладення основного матеріалу. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій радикально змінює підходи до організації документообігу підприємств. Якщо раніше управління документацією розглядалося як допоміжна функція адміністративного характеру, то сьогодні воно перетворюється на стратегічний інструмент, що безпосередньо впливає на ефективність бізнес-процесів. Перехід від паперових до цифрових систем не лише прискорює рух інформації, а й формує нову модель взаємодії між підрозділами, контрагентами та державними інституціями. Ключовою тенденцією є поступове зміщення акценту з фізичного зберігання та переміщення документів на управління цифровими потоками даних, що інтегруються в єдину інформаційну екосистему підприємства. Такий підхід дозволяє розглядати документообіг не як ізольовану адміністративну операцію, а як складову системи страте-

гічного управління, у якій інформація виступає ресурсом, здатним створювати додану вартість.

Особливого значення цифрова трансформація набуває в умовах підвищеної ринкової турбулентності. Своєчасний доступ до даних і можливість їх швидкого аналізу забезпечують підприємству здатність реагувати на зміни середовища, прогнозувати ризики та приймати рішення на основі достовірної інформації. Це безпосередньо впливає на фінансову стійкість і конкурентні позиції організації.

«Оскільки суб'єкти господарювання прагнуть впроваджувати інновації та створювати нові продукти, послуги та процеси, які створюють додаткову цінність для своїх клієнтів, важливо мати ефективні інформаційні системи. Впроваджуючи ефективні інформаційні системи, компанії можуть оптимізувати свої зусилля з науково-дослідних робіт та досягти кращих результатів» [7, с. 5].

Водночас інтеграція ІКТ у документообіг несе і низку викликів. Поряд із необхідністю модернізації технічної інфраструктури виникають питання кібербезпеки, стан-

дартизації форматів і сумісності систем. Значну роль відіграє також людський чинник, адже цифрові рішення потребують відповідної культури використання та готовності персоналу до нових практик роботи. Саме тому аналіз результатів впровадження електронного документообігу має спиратися не лише на економічні показники, але й на оцінку організаційних і соціальних ефектів.

«Впровадження електронного документообігу визнається підвищенням культури діловодства, прискоренням термінів обробки документів, спрощенням їх пошуку та контролю за виконанням, вдосконаленням механізмів узагальнення матеріалів, наданих від багатьох кореспондентів за уніфікованими електронними формами, економією коштів на тиражування та пересилання значної кількості документів та інше» [11, с. 88].

За даними Міністерства цифрової трансформації України, у 2023 р. понад 65% середніх і великих підприємств частково або повністю перейшли на електронний документообіг (ЕДО) [8]. Для порівняння: у 2020 р. цей показник становив лише 28%.

Таблиця 1

Динаміка впровадження електронного документообігу в Україні, 2020–2024 рр.

Рік	Частка підприємств, що використовують ЕДО, %	Середній рівень витрат на паперовий документообіг, млрд грн	Економія коштів завдяки ЕДО, млрд грн
2020	28,4	9,1	1,2
2021	36,7	8,3	2,4
2022	51,5	7,2	4,7
2023	65,2	6,4	6,8
2024	72,0	5,9	8,5

Джерело: складено автором за даними [4; 8]

Як видно з таблиці, цифровізація документообігу дозволила українським підприємствам знизити витрати на паперове адміністрування більш ніж на 35% за чотири роки. Це свідчить не лише про безпосередній ефект оптимізації витрат, але й про глибший системний вплив на економіку підприємств. По-перше, скорочення операційних витрат вивільняє фінансові ресурси, які можуть бути спрямовані на інвестиції у розвиток основної діяльності, інновації або модернізацію виробничих процесів. По-друге, перехід до електронних систем підвищує швидкість і прозорість інформаційних потоків, що зменшує кількість управлінських помилок і сприяє прийняттю більш обґрунтованих стратегічних рішень. По-третє, цифровий документообіг підвищує рівень інформаційної безпеки, адже електронні системи забезпечують контроль доступу, захист даних і відстежуваність кожної операції.

Усе це разом формує довгострокові конкурентні переваги: підприємство стає більш привабливим для партнерів та інвесторів завдяки демонстрації прозорості, технологічної зрілості та надійності. Крім того, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у сфері документообігу підвищує здатність підприємств швидко реагувати на зовнішні зміни – від коливань ринку до регуляторних нововведень, – що є ключовим чинником їхньої фінансової стійкості. Таким чином, цифровізація до-

кументообігу виступає не лише технічним удосконаленням адміністративних процедур, а й стратегічним фактором забезпечення довготривалої конкурентоспроможності підприємства.

«Сучасним підприємствам сьогодні необхідно орієнтуватись на введення у власну діяльність кіберфізичних систем, що дасть змогу миттєво отримувати і передавати інформацію; впроваджувати Інтернет речей, що сприятиме створенню єдиного інформаційного простору в межах підприємства незалежно від рівня управління; впроваджувати великі дані, що підвищить оперативність аналізу даних, які надходять із внутрішнього та зовнішнього середовища; використовувати автономні роботи, що поліпшить процес обслуговування споживачів; проектувати нові послуги за допомогою 3D-моделювання та 3D-графіки, що дозволить зменшити споживання ресурсів» [9, с. 144].

Рис. 1 відображає логіку взаємозв'язку між ключовими проблемами, що супроводжують процес інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій у документообіг підприємств, та можливими шляхами їхнього подолання. Вона демонструє, що бар'єри цифровізації не можуть розглядатися у відриві від контексту функціонування організації, оскільки обмеженість ресурсів, невизначеність економічної доцільності, недосконалість нормативного поля чи опір персоналу є взаємопов'язаними чинниками,

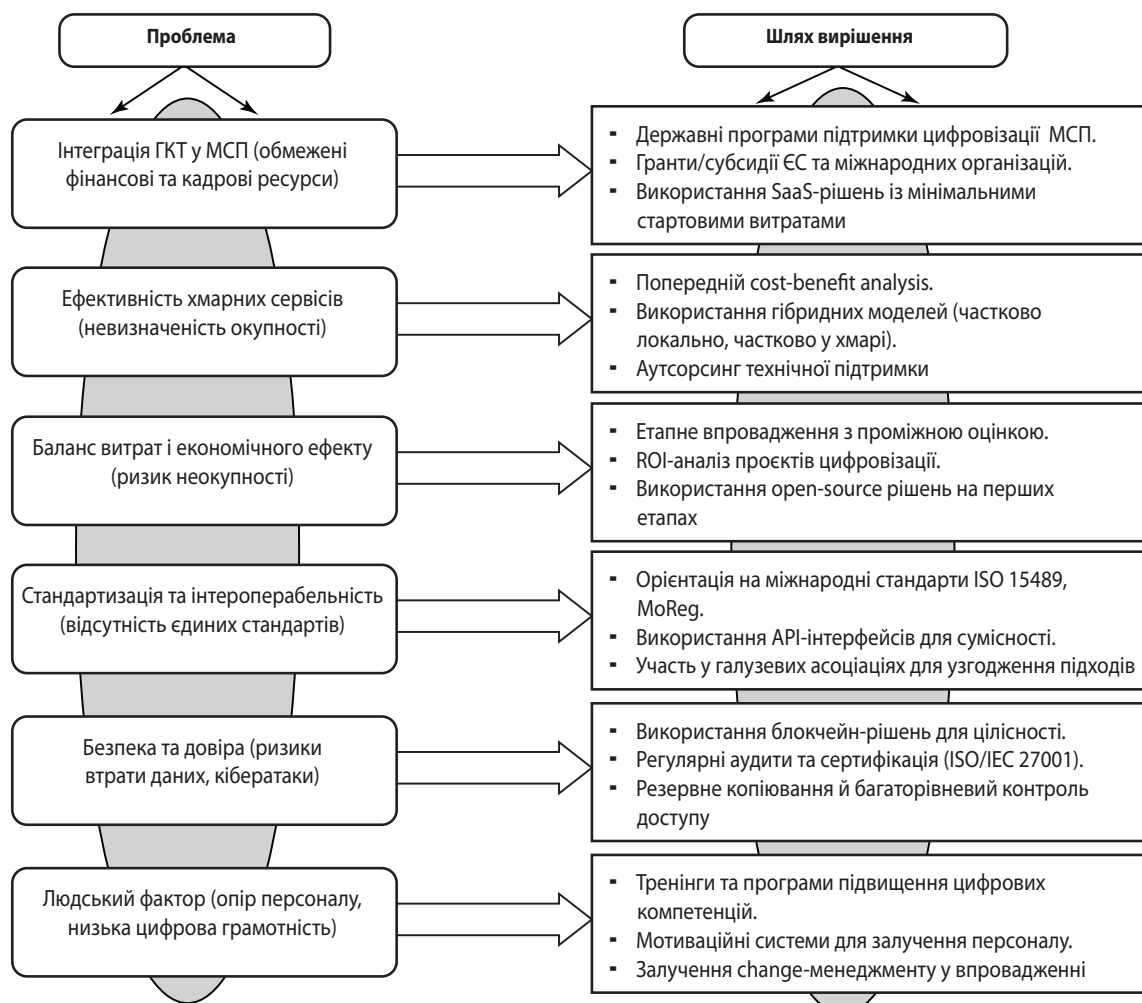

Рис. 1. Інтеграція ІКТ у документообіг підприємств: проблеми та шляхи їх вирішення

Джерело: сформовано авторами

які вимагають комплексного управлінського реагування. Водночас праворуч у схемі зображено рішення, що здатні нейтралізувати ці ризики. Таким чином, модель дає змогу візуалізувати процес переходу від проблемного поля до конструктивних інструментів, які забезпечують результативне функціонування електронного документообігу.

Представлена візуалізація дозволяє зрозуміти, що успішність цифрової трансформації документообігу визначається не лише рівнем технологічної оснащеності чи впровадженням сучасних програмних рішень, а й готовністю підприємства до глибинних організаційних і культурних змін. Вона показує, що бар'єри, які на перший погляд мають суто економічний або технічний характер, насправді тісно переплетені з людським фактором, правовим середовищем та інституційними умовами. Тому процес переходу до електронного документообігу неможливо звести до простого впровадження ІТ-рішень – він є трансформаційним, охоплюючи всі рівні управління підприємством.

Якщо проблеми браку фінансових ресурсів чи невизначеності окупності долаються завдяки державним програмам підтримки, міжнародним грантам або застосуванню поетапних стратегій впровадження, то наслідком стає зниження початкового фінансового навантаження на

бізнес і поступове формування довіри до цифрових технологій. Подолання невизначеності щодо хмарних сервісів шляхом попереднього аналізу витрат і вигід дозволяє підприємствам досягти оптимального балансу між безпекою та економічною ефективністю, створюючи підґрунтя для масштабування інформаційної інфраструктури.

Бар'єри, пов'язані зі стандартизацією та інтероперабельністю, у разі їх подолання забезпечують якісно новий рівень інтеграції підприємства у глобальні ланцюги постачання і міжорганізаційні мережі, що підвищує відкритість до партнерства та міжнародної співпраці. Усунення проблем у сфері інформаційної безпеки через сертифікацію, аудит та застосування блокчейн-рішень веде до зміцнення довіри з боку клієнтів і контрагентів, що безпосередньо впливає на конкурентні позиції підприємства на ринку. Нарешті, робота з людським фактором шляхом навчання, мотивації персоналу та залучення change-менеджменту дозволяє не лише зняти опір нововведенням, але й трансформувати корпоративну культуру у бік інноваційності та адаптивності.

У підсумку подолання візуалізованих бар'єрів формує ланцюг позитивних перетворень, який починається зі зменшення витрат і підвищення швидкості управлінських

процесів, продовжується зростанням довіри та розширення можливостей партнерської взаємодії і завершується посиленням конкурентоспроможності та стійкості підприємства. Таким чином, схема демонструє, що інтеграція ІКТ у документообіг є не локальним проектом, а багатовимірною стратегією розвитку, яка поєднує економічні, технологічні, правові та соціально-організаційні механізми і створює системний ефект у довгостроковій перспективі.

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у документообіг є стратегічним чинником підвищення ефективності діяльності підприємств в умовах цифрової економіки.

Перехід від традиційних паперових систем до електронних рішень забезпечує не лише оптимізацію витрат та скорочення часу на обробку інформації, але й створює нові можливості для інтеграції управлінських процесів у єдину цифрову екосистему.

Статистичні дані підтвердили, що зростання частки підприємств, які використовують електронний документообіг, супроводжується суттєвим зменшенням витрат на паперове адміністрування та зростанням економічної стійкості. Це доводить, що цифровізація документообігу має мультиплікативний ефект: зниження транзакційних витрат трансформується у підвищення інвестиційної привабливості, прискорення стратегічних рішень і зростання довіри контрагентів.

Водночас ідентифіковано низку бар'єрів, серед яких – обмежені фінансові ресурси малих і середніх підприємств, невизначеність економічної доцільності хмарних сервісів, відсутність уніфікованих стандартів, кіберризиків й опір персоналу. Подолання цих проблем потребує комплексного підходу, що включає державну підтримку цифровізації бізнесу, впровадження міжнародних стандартів ISO, розвиток систем інформаційної безпеки, а також посилення цифрових компетенцій працівників.

Схема взаємозв'язку між проблемами та шляхами їх вирішення показала, що стійкий ефект цифрової трансформації можливий лише за умови гармонійного поєднання технологічних, економічних, правових та організаційно-культурних інструментів. У результаті інтеграція ІКТ у документообіг трансформується з локального технічного оновлення у стратегічний напрям розвитку підприємства, що забезпечує його довгострокову конкурентоспроможність та здатність протистояти викликам нестабільного середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ареф'єва О. В., Самошкіна І. Д., Бабаєв І. О., Баран Я. Р. Безпековий розвиток смарт-системи диджиталізації в банківських установах в умовах управління змінами. *Actual problems of economics*. 2025. № 1 (283). С. 274–290.
DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-283-274-290>
2. Березанська І. Електронний документообіг інформаційних підрозділів державних установ в умовах розвитку інформаційного суспільства. *SDC-journal*. 2023. № 19. С. 37–59.
DOI: <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2023-19-37-59>
3. Вербівська Л., Буринська О. Використання цифрових технологій у підприємницькій діяльності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-84>
4. Статистичний щорічник України за 2023 рік. Київ : Держстат, 2024. 560 с.
5. Корольук Т., Кравчук Н., Карп І. Стан та тенденції розвитку організації документообігу в інформаційній системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 6 (67). С. 79–89.
DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.4.3>
6. Макатьора А., Макатьора Д., Кубанов Р. Інформаційно-комунікаційні технології як інструмент підвищення конкурентоспроможності у поліграфії. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2024. № 2 (98). С. 3–8.
DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.2.1>
7. Маслак О. І., Яковенко Я. Ю., Пирогов Д. Л., Гришко Н. Є., Маслак В. І. Оптимізація електронного документообігу та інформаційної забезпеченості діджитал-управління бізнес-процесами за допомогою прикладного програмного забезпечення. *Вісник НТУ «ХПІ» (економічні науки)*. 2023. № 4. С. 3–6.
8. Звіт про цифровізацію економіки, 2023. Київ : Мінцифра, 2023. 74 с.
9. Микитенко Н. В. Системи електронного документообігу як імператив сучасних тенденцій інформатизації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2019. № 12 (40). С. 213–217.
10. Миколюк О. А., Бобровник В. М. Управління підприємством в умовах діджиталізації економіки. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 4. С. 142–146.
DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-296-4-23>
11. Овсієнко А. С., Дубовчук М. В. Впровадження електронного документообігу в системі управління підприємством. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. № 1 (44). С. 87–93.
DOI: [10.31673/2415-8089.2024.010013](https://doi.org/10.31673/2415-8089.2024.010013)
12. Рябикіна К., Рябикіна Н. Організація документообігу на підприємстві: ключові аспекти та ефективні методи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 77.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-95>
13. Сімкова Т., Гнатчук О. Забезпечення комплементарності розвитку потенціалу підприємства як інновації на основі моделі циркулярної економіки. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Т. 10. № 2. С. 225–230.
DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-45>
14. Djedovic A., Zunic E., Alic D., Omanovic S., Karabegovic A. Optimization of the Business Processes via automatic integration with the Document Management System. *IEEE*. 2016.
DOI: <https://doi.org/10.1109/SST.2016.7765644>
15. Arefiev S., Shevchenko I., Savkiv U., Hovsieiev D., Tszizhma Y. Management of the global competitiveness of companies in the field of electronic commerce in the conditions of digitalization. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2023. Vol. 101. No. 4. P. 1527–1537. URL: <https://www.jatit.org/volumes/Vol101No4/31Vol101No4.pdf>
16. Arefieva O., Poberezzhna Z., Petrovska S., Arefiev S., Korcha Y. Devising approaches to modeling enterprise business processes under conditions of modern digital technologies. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. Vol. 1 (127). P. 69–79.
DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.298143>
17. Khaustova V., Bondarenko D., Omarov S. et al. Analysis of Research Trends in the Field of Digital Finance Based on Bibliometric

Data. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2024. Vol. 4. P. 505–518.

DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4429>

REFERENCES

- Arefiev, S., Shevchenko, I., Savkiv, U., Hovsieiev, D., & Tsi-zhma, Y. (2023). Management of the global competitiveness of companies in the field of electronic commerce in the conditions of digitalization. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 101(4), 1527–1537. <https://www.jatit.org/volumes/Vol101No4/31Vol101No4.pdf>
- Arefieva, O., Poberezhna, Z., Petrovska, S., Arefiev, S., & Koppa, Y. (2024). Devising approaches to modeling enterprise business processes under conditions of modern digital technologies. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 1(13(127)), 69–79. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.298143>
- Arefieva, O. V., Samoshkina, I. D., Babaiev, I. O., & Baran, Ya. R. (2025). Bezpekovyi rozvytok smart-systemy dydzhytalizatsii v bankivskykh ustanovakh v umovakh upravlinnia zminamy [Security development of a smart digitalization system in banking institutions under change management]. *Actual Problems of Economics*, 1(283), 274–290. <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-283-274-290>
- Berezanska, I. (2023). Elektronnyi dokumentoobih informatsiynykh pidrozdiliv derzhavnykh ustanov v umovakh rozvytku informatsiynoho suspilstva [Electronic document management of information units of state institutions in the context of the development of the information society]. *SDC-journal*, 19, 37–59. <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2023-19-37-59>
- Derzhstat. (2024). *Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2023 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2023]. Kyiv.
- Djedovic, A., Zunic, E., Alic, D., Omanovic, S., & Karabegovic, A. (2016). Optimization of the business processes via automatic integration with the document management system. *IEEE*. <https://doi.org/10.1109/SST.2016.7765644>
- Khaustova, V., Bondarenko, D., Omarov, S., et al. (2024). Analysis of research trends in the field of digital finance based on bibliometric data. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 4, 505–518. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.57.2024.4429>
- Koroliuk, T., Kravchuk, N., & Karp, I. (2020). Stan ta tendentsii rozvytku orhanizatsii dokumentoobihu v informatsiinii systemi upravlinnia pidpriemstvom [Status and trends of development of document management organization in the information management system of the enterprise]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, 6(67), 79–89. <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2023.4.3>
- Makatora, A., Makatora, D., & Kubanov, R. (2024). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii yak instrument pidvyshchennia konkurentospromozhnosti u polihrafi [Information and communication technologies as a tool for increasing competitiveness in printing]. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*, 2(98), 3–8. <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.2.1>
- Maslak, O. I., Yakovenko, Ya. Yu., Pyrohov, D. L., Hryshko, N. Ye., & Maslak, V. I. (2023). Optymizatsiia elektronnoho dokumentoobihu ta informatsiinoi zabezpechenosti didzhytal-upravlinnia biznes-protsesamy za dopomohoiu prykladnoho prohramnoho zabezpechennia [Optimization of electronic document management and information support of digital business process management using application software]. *Visnyk NTU «KhPI» (ekonomichni nauky)*, 4, 3–6.
- Mintsyfra. (2023). *Zvit pro tsyfrovizatsiiu ekonomiky, 2023* [Report on the Digitalization of the Economy, 2023]. Kyiv.
- Mykoliuk, O. A., & Bobrovnyk, V. M. (2021). Upravlinnia pidpriemstvom v umovakh didzhytalizatsii ekonomiky [Enterprise Management in the Context of Digitalization of the Economy]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, 4, 142–146. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-296-4-23>
- Mykytenko, N. V. (2019). Systemy elektronnoho dokumentoobihu yak imperatyv suchasnykh tendentsii informatyzatsii [Electronic document management systems as an imperative of modern informatization trends]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriia «Ekonomika»*, 12(40), 213–217.
- Ovsienko, A. S., & Dubovchuk, M. V. (2024). Vprovadzhennia elektronnoho dokumentoobihu v systemi upravlinnia pidpriemstvom [Implementation of electronic document management in the enterprise management system]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, 1(44), 87–93. <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2024.010013>
- Riabykina, K., & Riabykina, N. (2025). Orhanizatsiia dokumentoobihu na pidpriemstvi: kluchovi aspekty ta efektyvni metody [Organization of document management at the enterprise: key aspects and effective methods]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 77. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-95>
- Simkova, T., & Hnatchuk, O. (2025). Zabezpechennia komplementarnosti rozvytku potentsialu pidpriemstva yak innovatsii na osnovi modeli tsyrkuliarnoi ekonomiky [Ensuring the complementarity of the development of the enterprise's potential as an innovation based on the circular economy model]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniki*, 10(2), 225–230. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-2-45>
- Verbivska, L., & Burynska, O. (2024). Vykorystannia tsyfrovnykh tekhnolohii u pidpriemnytskii diialnosti [The use of digital technologies in entrepreneurial activity]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-84>

Стаття надійшла до редакції 29.08.2025 р.

Статтю прийнято до публікації 11.09.2025 р.